

MAGYARSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap, hétfőn és ünnep után is.		Felelős szerkesztő:	Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV. ker., Vármegye-utca 11—13.
Előfizetési árak:		BARTÓK LAJOS.	— TELEFON. —
Helyben egy hónapra 1 kor., negyedévre 3, fél évre 6, egész évre 12 kor.	Vidéken: egy hónapra 1 kor. 20 fill., 1/4 évre 3 kor. 60 fill., 1/2 évre 7 kor., 1 évre 14 kor.	Kiadótulajdonos:	Apró hirdetések ára: egy szó 2 fill., vastagabb betűvel 4 fill. Hirdetések nonpareille számítással, díjszabás szerint.
Egyes szám ára 4 fillér (2 kr.).		WERBÖCZY KÖNYVNYOMDA R.-TÁRSASÁG.	

Budapest — magyar város.

Budapest, szept. 3.

Szeptember hónapjával kezdődik az a jótékony vératómlesztés, mely a magyar rezidenciába, az ország szívébe tiszta magyar vért juttat a vidék, az egész ország szervezetéből és összes tagjaiból. A nemzet szemefénye, viruló ifjúsága sereglik a székesfővárosba, melyet azzal a szándékkal küldöttek föl ide, hogy itt elérje a tökéletes bevezettségét, itt táruljanak elé a kultúra, a magyar szellemi műveltség legértékesebb kincsei.

Igenis, a kulturális elemekről, ezeknek magyaros színezetéről, magyar jellegéről legyen éppen most szó, a midőn a magyar ifjúság zarándokutja folyik, a midőn az ifjú lélekből kitörőhbetetlen első benyomások ragadják meg egész valóját. Ott tolong az iskolák, az egyetemek kapui előtt a jó vidéki ifjúság, az alföldi róna, bérczes Erdély, a tősgyökeresen magyar Dunántul és a Tisza vidékének, ugyszintén a hazafiasan érző Felvidéknek szülőttei. Ezek se reglenek reménytel szívvvel Magyarország fővárosába, hogy

itt fölvegyék a legelőkelőbb társadalmi szellem bélyegét.

Az iskolán kívül, hol szól az ifjuhoz oly közvetlenül a a mi eszme és a mi szellem, mint a színházakban, a felsőoktatásnak ezen nálunk oly nagy fontosságú kulturális-erősségeiben? Hol remélje, ha nem a színházakban, ezen minden nemzet által első helyre emelt kultur-intézetekben, az eszményibb felfogás, a valódi művészi, költői és történelmi szellem, de leginkább a *nemzeti szellem* elsajátítását?

E hóban nyílnak meg az iskolák, a színházak és megnyílik a művelődési intézmények egész sorozata, kezdetét veszi a tudományos, irodalmi és művészi élet lüktető működése. Feltárnak a könyvtárak, a Magyar Tudományos Akadémiák, Kiszfaludy-és Petőfi-Társaságok, a Természettudományi, Szent István, Történelmi és más egyéb társulatok előadásai, felolvasásai és gyülekezései megkezdődnek és mikor mindezt elősoroltuk, egyuttal lezárjuk a főváros magyar nemzetiközéletének teljes leltárát.

Igen sok részt magyar az

is külsőségekben, a minek magyarnak kell lennie; bizonyos hivatalos, vagy programszerű magyarság, a melylyel szemben még jó, ha a tiszta magyar vidékről felsereglő ifjúság megütközik a külső máz alá rejtett idegenszerűségeken és ha annak elsajátítása helyett, némi önállósággal képes azt magától épp magyarosérzékének erejével visszautasítani. Mäskülönbön azonban még ennyi magyarszellemmel sem találkozik, mert csakhamar észre kell vennie, hogy a társadalom, a főrangú világ milieuje, sőt nyelve is idegen, vagy idegenszerű, a kereskedelem, a pénzvilág üzleti nyelve, ügyvitele és szelleme meg éppen német, a vendéglőkben, kávéházakban német szó fogadja, uton-utfélen sem egyéb, mint a mit a költő évlizedek előtt is tapasztalt, vagyis a »német szópiszok«.

Talán a törvényhozást említenők fel, a melyben egyelőre még magyarul szavalnak, ám nem lehet tudni, hogy valamely, a nemzetiségeknek kedvező áramlat, az opportunizmus valamely következménye itt is nem lép

közbe, itt is nem dönt a tiszta magyarság ellenére.

Felszólalásunk egyik oka azonban éppen az, hogy már a jövő hóban fenyeget a képviselőház tanácskozásainak megnyílta. Akkor azután ki, hol és kinek beszéljen kulturális feladatokról, nemzeti szellemről, a midőn csakis a közel harmincz év óta ismeretes látványosságra számíthatnak és tüstént abszorbeálnak mindent, mindenkit a kvóta, a párt-viszálykodás, új hivatalok, vasutak, választások, merkantilizmus, miniszter-kandidáció és más egyéb szokott programmpontjai a mi parlamentarizmusunknak, mely az ő évi tárgyalásaiból egy napot szokott juttatni üresen ásítózó Ház előtt az igazi kulturális kérdéseknek.

Azért szólalunk tehát fel a magyar nemzeti szellem, a magyar kultúra érdekében még most, a midőn a párt-és a napi politika még nem terelheti el a figyelmet.

Egy-két szónál megmaradunk azonban nem szabad, a megkezdett uton megállapodni annyit tenne, mint a már elérteket is veszélyeztetni; vegyen részt a nagy munkában

A „MAGYARSÁG“ TÁRCZAJA.

Nemzeti stíl.

— A *Magyarság* eredeti tárczája. —

(A.) Évek óta felkapott dolog a magyar képzőművészeti stíl emlegetése, kutatása, fürkészése. Sőt azt is olvashattuk, hallottuk, hogy fel van fedezve, mert épült ház, palota magyar stílusban; helyesebben építettek házat, a melyről kihirdették, hogy magyar stílus.

Lehető-e a magyar stíl felfedezése, tanulmányok, kutatás, fürkészés, nyomozás, okoskodás alapján? Ugy hisszük, a világtörténetnyújtotta tapasztalat nyomán nem kell a kérdésre válaszolnunk.

A ki az olasz cinquecento (tizenhatodik század) nagy mestereinek műveiből, vagy akár a praerafaelistákéból, vagy a Rafael és Michel Angelo századát követő olasz művészeknek festményeiből, habár csak mérsékelt gyűjteményt is néhányszor adaadó érdeklődéssel végignézett, évek mulva is fel fogja az elébe

bukkant olajfestményről ismerni, hogy olasz ember műve, vagy olyané, a ki teljesen az olaszok nyomán halad, vagy valamely olasz műnek másolata a kép, hanemha a tisztelt képbarát minden forma és színérzék nélkül szükölködik.

És a ki néhány ó-görög szobrot láthatott csak párszor is életében s nem álmosan, felületes pillantásokkal surrant el a művek mellett, hanem úgy, hogy az egyes szobrok formáinak, kifejezésének összege mélyebb benyomást tett rá, valahogy átérezte a műalkotás egészét, évek mulva sem fogja a modern francia vagy bécsi terekre nehézkedő szobrokat és bizonyára a Budapest téren uralgó ércműveket sem görög szobroknak tekinteni, akkor sem, ha valamennyire görög drapériát aggatnának és bármely olyan gyűjteményben volnának raktározva, a a hol antik művekként szerepelnének.

Világos, hogy van görög stíl, van olasz stíl, hogy létezhetik, mert létezik *nemzeti stíl*.

Pedig alig hihető hogy *Fidiasz*, *Rafael*, *Leonardo da Vinci*, *Michel*

Angelo előzetesen kifundálták volna: mint kell nemzeti szellemben görög vagy olasz módon gondolkozni, érezni, hogyan kell a szülemlendő műnek minden mozzanatát a nemzeti génusz sugallata szerint megteremteni. De sőt bizonyosra vehető, hogy ezekről éppen olyan kevésbé voltak képesek utólag is számot adni, mint a világ többi művészei.

Hiszen a műtörténet fejlődését a lélekbuvár szemével nyomról-nyomra kutató hisztórikusok sem hozták evidenciára ezeket a misztériumokat. S ki tagadná le *Shakespeare* drámáiról az angol szellemet, legyenek nemesak a nemzeti multból, de a római, görög történetből, vagy bármely országából a valónak és ábrándnak.

És ki gondolná azt, hogy a britt óriás, mielőtt művei megírásához fogott, azon igyekezett, hogy a *Romeo és Julia* olaszait *Julius Caesarban* a rómaiakat angol szellemtől áthatottan jellemezze, a mese szövegében, a felosztásban, a dikcióban az angol szellem eszközét, módszerét alkalmazza. És mégis

összes drámáiban lüktet az angol szellem, az angol stílus.

Magyar képzőművészeti stílról már sokat töprengtek, sokat beszéltek, még többet sóhajtoztak, a nélkül, hogy a beszédek, szónokias frázisok egyetlen művészt magyarrabbá tettek volna.

Igyekeztek mindegyik művész lehetőleg jeleset, mindig minden tehetségének odaadó, buzgó lelkesedésével a legnemesebbet teremteni; és ha így lesz egy olyan szép csoport magyar művész, a melynek mindenike önálló egyéniséget tüntet föl jeles munkáiban és *szembeszökő lesz az összes munkáiban egy közös vonás*: ez a közös vonás fogja képezni a magyar stílt, a magyar iskolát. A nemzeti stíl mindenütt így keletkezett. Azt hisszük, az éles, gyakorlott, tájékozott szem egyes képekről máris sejtheti, hogy magyar művésztől ered. A képzőművészetek terén már annyi erőteljes magyar tehetség működött, hogy kitartó tanulmány és a szent igyekezet mindig a legjelesebbet alkotni, — a művészetek minden ágában virágzó *magyar iskolát* to-

minden számottevő tényezője a közéletnek. Az újságírók egyesületei üléseznek, keresék a közös eljárás módjait. A sajtó munkásaihoz csatlakozzanak a főváros vezérferfiái, polgármesterei. Járjon elől *Márkus* főpolgármester, *Halmos* polgármesterrel, a hogy rendithetetlenül küzdött volt a székesfőváros magyarosodásaért az emlékezetre méltó *Gerlóczy* Károly. A színházak ne higgyék, hogy a nyelv magyaroságával kimerítették feladatukat.

A *Nemzeti Színház* deszkáin a magyar történelem, a magyar polgári élet, népelet hű képével, hiven eltalált alakjaival kell találkozunk és legelső műintézetünk sugározta tiszta magyar szellemének fényét a többi színházak működésére is. Minél több nemcsak magyar nyelvű, hanem a szó teljes értelmében magyar előadást várunk a »Népszínház«, a »Vigszínház« és a »Magyar Színház« igazgatóságától is, hogy szép patáinkra, színházaink szaporodására csakugyan hazafias örömmel és megnyugvással tekinthessünk. Az idegen frivolitás és léhaság éles megamisítása a magyar színészet eredeti hivatásának!

A magyarosodás előhaldása, a magyarosítás meg nem alkuvó munkája, a társadalom egységes magyar volta, a magyar nyelv uralma oszthatja el a nemzeti tülzás aspirációit, mert tisztelettel kell a nemzetiségeknek meghajolniok a magyarnemzetnek ezen erőre valló és céltudatos törekvése előtt. E közös cél döntheti meg a vallás-, osztály- és pártkülönbség válaszfalait, ez

remt s hogy az ifju nemzedék ezt megértheti.

A legszerencsétlenebb kísérletezésnek tekintjük összeszedett ornamentikából magyar építkezési stílust faragni. Ügyetlenebb ötlet, mint ablakhoz építeni házat. A művészetnek szelleme, lényege, az alkotó vonásoknak arányai, nem a cizcoma ornamentika; a mi, ha hozzá alkutjuk a lényegét, odaragasztott sértő tapasztékként jelentkezik.

Hát még speciális építészeti stílt hozni létre ilyenformán!

A valódi dísz szerves összefüggést mutat a lényeggel, nem kívülről aggatták, ragasztották oda, hanem, mint a szépek mondják, belülről nő ki. Hogy ornamentikával épen nem mellőzhetlen beborítani az építkezési felületet és mégis remeket lehet alkotni: igazolja fényesen a római palota stíl is.

Odaadó tanulás, elmélyedés, lelkesedés a művészek részéről. Rokonszenves bátorítás, buzgó érdeklődés a közönségnél, a mely munka alkalmat is teremt. Ha ezek meglesznek, a jelenségek azt mutatják, a magyar nemzeti művészet csillagai fényesen fognak ragyogni.

a szent feladat egyesítheti a széthúzó erőket.

A magyar polgárságot ez a szellem környezze az ország fővárosában, a magyar ifjúságot is e cél körül egyesítsük, hogy felejtse korai pártviszályait és gyűlölködéseit és tömör sorokban álljon a küzdő seregbe mind, a ki magyar ifju. Szövetkezetet alakítson az egyetemi ifjúság, a nemzetiesség és magyarosítás fogalmával; ebben a szövetkezetben minden elem és minden csoport helyet találhat, a közös cél minden csoportot összeforrasztthat.

Budapest polgársága pedig a »Budapest — világváros« hivalgó jelszavát mielőbb cserélje föl az egyszerűbbel, de nemesebbel és könnyebben elérhetővel és legyen jelszava ezentul az, hogy »Budapest — magyar város«.

A valódi világvárosokat különben sem mondva csinálják, mert azok mind nemzeti alapon emelkedtek a világvárosiasság magaslatáig. S ugyan miként emelheti magasra az önálló világváros fényes tölzetét Budapest, ha a magyar erkölcs és szellem szilárd alapját nem bírta megvetni?

Budapest, szept. 3.

Miniszterek konferenciája Bécsben. Az osztrák fővárosból távirják, hogy *Széll* Kálmán miniszterelnök ma délután ideérkezett és *Goluchowski* gróf külügyminiszterrel, *Körber* osztrák miniszterelnökkel és *Kállay* osztrák pénzügyminiszterrel konlerált. *Széchenyi* gróf, a király személye körüli miniszter ma délután szintén Bécsbe érkezett.

A szabadelvű klubban ma volt az első népesebb est. Nagyobb számmal jelentek meg a vidékről is a képviselők s a fővárosban tartzkodók majd mind. Rövid időre megfordult a miniszterek közül *Fejérváry* Géza báró. Az egybegyült párttagok gratuláltak *Lukács* Bélának a párisi kiállítás kormánybiztosának azért a jelentős gondosságért, a melylyel az állami szuverenitás teljes érvényesülése felett örködött, a miről az immár nagyobb számmal Párisban megfordult képviselők hazafias örömmel, személyesen is meggyőződtek.

Darányi Erdélyben. *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter tegnap reggel Kolozsvárról Aranyos-Gyéresre utazott s onnan *Bethlen* Géza gróf, *Torda-Aranyos vármegye* főispánja, *Betegh* alispán és többek társaságában kocsira ülve részletesen megtekintette az általa telepítési célokra megvásárolt detreheimi birtokot, nemkülönben Alsó- és Felső-Detreheim községeket s a helyszínén kijelölte azt a helyet, melyre a telepes-házak épülni fognak s a mely alkalmas lesz arra, hogy a két községet egybe kapesolja. A miniszter *Detreheimről* *Székely-Kocsárdon* át *Nagy-Sármásra* utazott, a hol személyesen

érintkezett a telepesekkel s kívánságaikat nemcsak hogy meghallgatta, hanem a telepesek közül többeket házukban is fölkeresett. Minthogy a miniszter azt találta, hogy az új telepesek az első évben bizonyos kiméletet igényelnek, a négy évre megállapított épület-törlesztési részleteket nyolcz évre toltta ki. Új telepesekül a miniszter intézkedése folytán leginkább széke-lyeket vettek fel, még pedig oly kikötéssel, hogy bizonyos vagyoni képesítést tartoznak kimutatni.

SZÉKESFŐVÁROSI ÜGYEK.

× **Fiúk le, lányok föl.** A Tisztviselőtelep elemi iskolájában folyik ez a kommandó: fiúk le, lányok föl. Az igazgató minden évben megcseréli az osztályokat, a fiukat ekszpediálja le a földszintre, a lányokat az emeletre. Minden ekszpediczió átalakítással, az átalakítás költséggel jár s így nem igen érhető a folytonos változtatás. Tavaly a fiúk tanultak a földszinten, a lányok az emeleten. Az idén a lányok tanúnak a földszinten, a fiúk az emeleten. És jövőre? Erre igazán kíváncsiak vagyunk.

× **Haszonbérbeadó telkek.** A főváros mindig siet — ha valamely célra kisajátítást kell végeznie. A cél még meg se született, a kisajátítás már megtörtént. Így tettek a lágymányosi védőgáttal. A Lágymányos ármentesítésére a budafoki határban védőgáttat akart a város építeni. Erre a célra szereztek telkeket. Az építés azonban elmaradt s a mérnöki hivatal most azt javasolja, hogy az idő előtt megvett telkeket adják haszonbérbe. Így majd megkapják a befektetett tőke kamatját: veszett fejsze nyelét.

Villamoson — Budapestre.

A törökök nem örvendettek jobban a Megváltójuknak, mint a hogy tisztelettel alólirott és néhány száz család örvendett a *szentlőrinczi gőzvasutnak* villamosra történt átalakítása fölött. A fővárosi lakásbér hihetetlen magasra történt felcsavarása több százunkat kiszorított a fővárosból. S mi mentünk, mert élünk kellett s miután ott, hol a kenyeret szerezzük, megélnünk lehetetlenül, szivesen pótoltuk emberi türelemmel azt a kis könnyebbséget, a melyet a falun való étellel szerezni véltünk. Tártuk az idejétmulta beteg viczinális szünni nem akaró agóniáját. Tártuk, mert négy év óta járta a jelszó: lesz villamos!

Ezért a villamosért mindent megbocsátunk: a pesti háziuraknak, hogy otthonunkból kizavartak, a gőzvasutnak azt az elszámálhatatlan malicziát, a melylyel bennünket próbára tett és a kispesti életet porával, büzével és egyéb hátramaradottságával. Megbocsátottunk mindent, mert tudjuk, hogy az élet mulandó és Kispestből lassan lesz modern európai város.

Végre megkaptuk a sokat ígért villamost s most mély tisztelettel kérjük, adják nekünk vissza a beteg viczinális. Mert a viczinális csak beteg volt, lassu járásu, de pontos, néha csökönyösködött, de általában megbizhattunk benne. Azután volt gazdája is, mert »gőzerejű, keskeny vágányhelyiérdekű« vasutnak hívták, a melynek tehát a kereskedelmi miniszter parancsolt.

Az új vasut, a villamos, veszedelmes, megbizhatatlan, rendetlen és gazdátlan, mert a viczinális törvény villamos viczinálisról még nem intézkedett.

Veszedelemességét elárulta megindulása első napján, mert összetört egy szekeret és megölt egy embert; a szekerek összetörése egyébiránt kedves szokása, a miben az utazók elégszer gyönyörködhetnek. Veszedelemességének oka az, hogy a vezetők gyakorlatlanok, a kiket 2—3 napi próba után önállósítanak a vonatok vezetésére.

Rendetlenségét jellemzi, hogy az utkeresztéseknél figyelmeztető táblák nincsenek; a kocsik teljesen felügyelet nélkül közlekednek; a reggeli és esti tisztviselő- és munkásvonatokon életveszedelem utazni. Leirhatatlan tolongással kell kocsikhoz jutni s minden vonat tulzsufoltan indul utjára. Ha ezeknél a vonatoknál baleset történik, a százal egymásra préselt utas közül alig fog egy is életben maradni. Pedig a kocsikon ki van függesztve, hogy hány utas fér be, de persze nincs, a ki ellenőrizze.

A tolongás pedig megmagyarázható a vasut pontatlanságával. Az a régi mondás, hogy Budapest az ember mindig csak a hitelezőjét éri szembe, a várt villamost ellenben mindig háttal, vagyis ellenkező irányban: itt valóra vált. Menetrend betartásáról szó sincs. Indulnak, a hogy jól esik, a közönség akár megpukkadhat mérgében. Mindezeket végre el kellett mondanunk a nyilvánosság előtt, mert lehet, hogy erről a sok mizériáról talán nincs is tudomása az igazgatóságnak.

(S. K. L.)

Hatmillió nyereség.

A pénzügyminisztérium lezárta a kaszárnyák beváltására vonatkozó számadásokat s a tiszta nyereség hat és fél millió korona. Az 1894: XX. törvény-cikk utasította a kormányt, hogy a főváros fejlődését akadályozó kaszárnyákat a katonai kincstártól váltsa meg. A törvény végrehajtásával a pénzügyminiszter a közmunkatanácsot bizta meg. Az egész nagyszabásu tranzakció főbb részei a következők: A katonai kincstár átengedte a kormánynak az *Ujéppület*, *Károly-Flórián* és *József-kaszárnyákat* és lemondott a *gellérthegy* czitadelláról. Kárpótlásul kapott a kormánytól 96.705 négyszögöl telket 2.300.000 forint értékben és 6.400.000 forint készpénzt. A felhagyott kaszárnyák helyett emeltek 13 új épületet, 7 toldalékot, több nagy átalakítást végeztek, függőben van még a *kelenföldi nagy ruharaktár* ügye, a melyre a közmunkatanács 4822 négyszögöl telket adott a katonai kincstárnak. Az új kaszárnyák közül három a város belsejében az építési szabályoknak megfelelően, a többi a főváros körül a határvonalakon épült. A kaszárnyák megváltásával járó pénzügyi eredmények ezek:

A *Károly kaszárnyáért* fizetett a főváros 5.600.000 forintot, illetőleg csak 5.224.121 forintot, mert a városi telkekért 385.879 forintot visszkapott.

Az *Ujéppület* telkének felosztásánál a közterületi célokra szánt tömbök levonása után eladásra került telektömb 11.531 négyszögöl terjedelemben. Eladtak 21 telektömböt, összesen 10.301 négyszögöl: 10.616.645 koronáért.

Eladó még 6 telek összesen 1231 négyszögöl, értéke 984.800 korona.

A Flórián-kaszárnyát eladták 150 ezer koronáért.

A József-kaszárnyát, a melynek értéke 360.000 korona, állami czélokra tartják meg.

A katonai kincstár részére átadott 96.705 négyszögöl terület értékéből leszámítandó az interkaláris kamatok és házbérlővédelmek, úgy hogy ez a kiadás 2.300.000-frtről 1.600.000-re csökken. A kormány tehát bevett

A Károly-kaszárnyáért . . . 10.448.242 koronát.

Az Újépület telekéből . . . 11.601.445 "

A Flórián- és József-kaszárnya . . . 500.000 "

Összesen . . . 22.549.678 "

Kiadott . . . 16.000.000 "

Tiszta nyeresége . . . 6.549.678 korona.

TÁVIRATOK.

Háboru Kinában.

London, szept. 3.

A lapok mind egyetértenek abban, hogy Oroszországnak az az elhatározása, hogy csapatait a többi hatalmasság elhatározására való tekintet nélkül kivonja Kinából, nagyon alkalmas arra, hogy igen súlyos válságot idézzon föl. A csapatok általános visszavonásának ellenzése rendületlen marad. Csaknem valamennyi lap egyetért abban, hogy Oroszország elhatározása semmiképp sem egyeztethető össze az orosz politika némely céljaival, a melyekről az augusztus 25-iki orosz jegyzékben szó volt.

London, szept. 3.

A Daily News a legutóbbi orosz jegyzékről írva, azt mondja, hogy a hatalmasságok egyetértését nem fogja veszélyeztetni egy hatalmasnak az az elhatározása, hogy csapatait kivonja Kinából.

A Daily Chronicle azt mondja, hogy az orosz csár magatartása nemcsak megbontja a hatalmak egyetértését, hanem nevetségessé teszi a szövetségesek helyzetét a kínaiak előtt, a kik a császárné diadalmos visszavonásakor okvetlenül arra a következtetésre fognak jutni, hogy elkergették a gyűlölt idegeneket. Ha Salisbury ezt a vezetést követi — mondja a nevezett lap — micsoda oltalmat nyújthat még jövőre az angol alattvalóknak Kinában?

A Standard azt mondja, hogy az orosz jegyzék Angliát olyan fait accompli elé állítja, a mely nem nevezhető udvariasnak a többi hatalmasság iránt. Ha Pekinget megint kiszolgáltatják egy hanyatlófélt levő despotizmus hagyományos korrupciójának, az csak azoknak lehet inyükre, a kik nem akarják, hogy Kinában a legközelebbi években boldog és rendezett viszonyok legyenek. Salisbury bizonyára nem fogja elmulasztani, hogy Berlinben és Washingtonban felszólaljon a visszavonulás politikája ellen. Anglia azt kívánja, hogy semmi se történjék, a mi a hatalmasságok koncertjét megbontaná. Ha beleegyezik a kínai kérdés megoldásának bizonytalan időre való elhalasztásába, ez csak abban a föltevésben történhetik, hogy a kérdést, ha majd megoldásra kerül a dolog, nem fogják Anglia háta mögött megoldani.

London, szept. 3.

A Central News berlini tudósítása szerint Németország elvetette Oroszországnak az indítványát és ő viszont azt indítványozta, hogy ámvonja vissza Oroszország az ő csapatait, de a többi hatalmak a saját belátásuk szerint járjanak el.

Berlin, szept. 3.

„Welt am Montag” szerint Vilmos német császár a szombati díszszemlést követő ebéd alkalmával nyilatkozott, hogy Pekinget semmi esetre sem adja fel még ha e célból az összes hadtesteket mozgósítania kellene is.

Berlin, szept. 3.

Tegnap Sanghaiból állítólag Li-nek egy távirata érkezett ide, mely arra enged következtetni, hogy ez államférfi a béketárgyalások gyors megkezdésébe helyez minden reményt. E távirat szerint az özvegy császárné fölkererte őt, hogy a béketárgyalásokra nevezzen meghatalmazottat.

Az özvegy császárné és a császár jelenleg Tajjenben, Santi kerületben vannak.

Majna-Frankfurt, szept. 3.

A Frankfurter Zeitung-nak jelentik New-Yorkból: A Sun azt mondja, hogy Amerika nem fogadta el Oroszország javaslatát. Amerika az összes hatalmasságok harmónikus együttműködésére törekszik akként, hogy a szövetséges hadak Pekingben maradnak, de ha valamely hatalmasság visszavonja csapatait, Amerika követi példáját. Japán ugyanolyan álláspontot foglal el ebben a kérdésben, mint Amerika. — A New-York Herald táviratot kapott Sanghaiból, a mely szerint Li-Hung-Cang azt az értesítést kapta, hogy a kínaiak Kangesungnál nagy veszteséget okoztak a szövetséges csapatoknak. Ugyanez a lap sanghai külföldi tudósítójának egy táviratát közli, a mely ezt mondja: A hankai rendezések ellen megtekint minden előkészületet. A sanghai kikötőben lévő haderő ez idő szerint 27 hajóból áll 7540 emberrel és 302 ágyúval. Németországnak három hadihajója van ott 1041 emberrel és 43 ágyúval. A legnagyobb hajó a kikötőben a Fürst Bismarck német czirkálóhajó.

London, szept. 3.

A Reuter-ügynökség jelenti Sanghaiból: Az az európai fővárosokból érkezett hír, hogy Oroszország elhatározta csapatainak Pekingből való kivonását, Sanghajban nagy csodálkozást keltett. Az idegen hivatalnokok el sem hitték a hírt, mikor először jelentették kínai forrásból, úgy vélték, hogy Oroszország minden lépése az okkupáció terén állandó területfoglalás reményében történt. Lehetséges, hogy pénzügyi szempontok bírták rá Oroszországot legújabb elhatározására. Oroszország csak nagy fáradsággal tarthatja fenn csapatait. Hír szerint az orosz katonák élelmezése főleg rekvirálótól függ.

Bécs, szept. 3.

A Mária Terézia osztrák-magyar hadihajó jelent: A császári palotát valamennyi hatalmasság csapatai megszállták, köztük az osztrák-magyar különítménynek egy szakasza is. A palotán kitűzték az osztrák-magyar hadilobogót, 28-án az összes nemzetek csapatai végigmentek a palotán az elfoglalás jeléül. Az osztrák-magyar különítmény Csung-Li katonai kormányzó palotájában van elszállásolva. Csung-Li-t, mint a lázadók pártfogóját a követségi attasék előterjesztésére le-

tartóztatták és kiszolgáltatták Japánnak. Pekingben és környékén sem kínai katonák, sem boxerek nincsenek. Rosthorn három sebesült matrózzal, és pedig Triscollé, Pacics és Petrovcs matrózokkal a takui révbe érkezett. Boyneburg tengerészkadét jobban van, de még nem szállítható el. Burghardt sorhajózáslós 22-én bevonult Pekingbe, tehát ott 200 emberünk van.

Román-bolgár konfliktus.

Bukarest, szept. 3.

Az Agence Roumanie jelenti: Nacso-vics, a bolgár külügyminisztérium ideiglenes vezetője, kijelentette Románia szófiai ügyvivője előtt, hogy a bolgár kormány a maczedon bizottságnak a Mihajleano ügybe belekevert tagjai ellen a bukaresti vizsgálóbíró végzése alapján szándékozik eljárni, nem pedig mint Ivacevov miniszterelnök kijelentette, csak a végleges ítélet után.

A lapok a már megindított vizsgálat kiterjesztéséről adnak hírt, mert a Titovszka-ügybe belekevert két ember azt vallotta, hogy Szarafov a múlt év december havában összeesküvést szőtt Károly király ellen és egyenest e célból Bukarestbe jött.

Háboru Dél-Afrikában.

London, szept. 3.

A lapok jelentése szerint Roberts lord szombaton Belfastban proklamációt bocsátott ki, a melyben Transzvált formálisan anektálta.

Fokváros, szept. 3.

Plumer ezredest tegnapelőtt reggel kiküldték, hogy a Pinnar-Rivertől keletre levő pretóriai csapatokat elűzze, a mi hosszas harc után sikerült is neki. Plumer 25 bűrt fogott el és 90 Martini-puskát, 1000 barmot és 30 szekeret ejtett zsákmányul.

Pretória, szept. 3.

A kémekek elpusztították a vasutat a klipriveri állomás mellett és fölgyjúttak egy 28 kocsiból álló vonatot. A pretóriai burgherek mind úgy vélekednek, hogy a háborúnak nemsokára vége lesz. Azt mondják, hogy ha az angoloknak sikerül a Delagoa-öböl felé vivő vasutat hatalmukba keríteniök, a bírók kénytelenek lesznek visszavonulni Buschfeldt egészségtelen, mocsaras vidékére.

Badfontein, szept. 3.

Buller tábornok tegnap a lydenburgi uton 14 mérföldnyire haladt előre és átkelt a Krokodilus-folyón. A bírók összevonják haderejüket a Krokodilus-hegyek között, a hol a karolinai és ermelói kommandókön kívül valamennyi csapatuk együtt van.

London, szept. 3.

Roberts lord egy Belfastból kelt táviratban hírül adja Transzvál annexióját.

Loubet orosz rendjele.

Rambouillet, szept. 3.

Uruszov orosz nagykövet ma délután átadta Loubet elnöknek a szent András rendet és Miklós csár sajátkezü levélét. A nagykövet a rendjel és a levél átadásakor így szólt:

— A császár azt óhajtja, hogy ebben az aktusban ön iránt érzett nagyrabecsülésének bizonyítékát lássa és ezzel bizonyosságát akarja adni a nagy barátságos és szövetséges nemzet iránt táplált változhatatlan érzelmeinek. Küldetésem egyike a legörvendetesebb eseményeknek, a melyet

eddig hozott az a rám bízott feladat, hogy a Franciaország és Oroszország között oly szerencsésen létrehozott viszonyt fentartsam.

Loubet elnök erre így válaszolt:

— Az orosz császár nem egyszer bizonyította be, hogy a barátságos és szövetséges nemzet iránt táplált érzelmei változhatatlanok. Ebben az aktusban bizonyosságát látjuk annak a kívánságának, hogy még szorosabba fűződjének azok a kapcsolatok, a melyek a két ország kormányait és népeit összekötik. Kérem, fejezze ki a császár ő felsége előtt hálámát és biztosítsa őt róla, hogy a francia kormány minden erejével azon van, hogy fentartsa azt a szövetséget, a mely mind a két nemzetnek annyira hasznára válik.

Este az elnök ebédet adott. Azután fátklyásmenet vonult végig a francia és orosz zászlókkal díszített utcákon. Mindenfelé Oroszországot éltették.

Orvosok kongresszusa.

Az országos orvosi kongresszust tegnap tartották meg Esztergomban. Az értekezletet dr. Kéthy egyetemi tanár elnök délelőtt fél 10 óraker nyitotta meg, beszédében visszapillantást vetve a lefolyt három évre. Fényesen beigazoltnak látja, ugymond, hogy az orvosok akkor választották a helyes utat, a mikor az önkéntes társulás terére léptek.

Vaszary hercegprimás tegnap közzölt üdvözlő levelének felolvasása után a kongresszus a következő üdvözlő táviratot küldötte:

Vaszary Kolos,

Magyarország biboros hercegprimásának

Budapest.

Az Országos Orvosszövetség kongresszusa hódoló üdvözlését küldi Eminenciádnak a szövetség iránt tanúsított jóakaró támogatásáért.

Kéthy.

Azután Jendrassik Ernő dr., az Országos Orvosszövetség főtitkára, részletes jelentésben beszámol az eddigi munkásságról. A szövetségnek eddig 3515 tagja van. Ez évben megerősítést nyertek a nyugalom és segélyintézmény alapszabályai. Élénk munkásságot fejtettek ki a különféle bizottságok, míg a fiókszövetségek tevékenysége is kielégítő volt. Majd a párisi idej nemzetközi orvostársadalmi és dentológiai kongresszusról megemlékezve, előadja annak eredményét.

Azután a kongresszus elhatározta, hogy memorandumot terjeszt a három szakminiszterhez, majd Hochkalt Károly főorvos a pénztári jelentést olvasta fel. A nyugdíjintézet vagyona 41 ezer korona, a szövetségé 13.600 korona.

A kongresszus tárgysorozatában ezután az orvosi rendtartás következett, a melyet dr. Grósz Emil titkár terjesztett elő.

Egyhangulag elfogadták. Majd 25 diákszövetségi fegyelmi szabályzatot erősített meg a kongresszus.

A községi és körorvosi látogatási díjak tárgyában a következő javaslatot tette magáévá a kongresszus.

A községi és körorvosi látogatási és rendelési díjnak bázisát helyben vagy körlátogatások alkalmával nappal egy korona, a városokban két korona minimumban, éjjel ketszeresében állapítja meg, a vészleteket illetőleg az államo-

sítás ügyében kiküldendő bizottságot bizza meg a további tervezéssel.

Egyhangulag elfogadták a következő indítványt:

Tekintettel ama javaslatra, a mely a községi és körorvosi intézmény államosítását czélozza, az elnökség indítványozza, hogy a kongresszus bizza meg az egyes főköszövétségeket és az igazgatótanácsot a tervezetnek sürgős és tüzetes bírálatával és megvitatásával s az esetleg szükségesnek mutatkozó módosítások megszerkesztésével.

A kongresszus jövő évi székhelyül Budapest fővárost állapították meg.

Végül megejtették a szavazást, mire az elnök berekesztette a kongresszust.

Ezzel együtt tartották meg a magyarországi kerületi betegsegítő pénztárak vezető orvosai is országos értekezletüket a pénztári orvosok helyzetének javítása czéljából. Az értekezlet kimondotta, hogy a pénztári orvosokat véglegesíteni, a nyugdíjba bevenni kell, valamint azt is, hogy az orvosok díját ne a betegek, hanem a pénztári tagok száma szerint állapítsák meg, még pedig úgy, hogy nőtlen tagoktól évi 2 korona, nősektől pedig 4 korona volna beszédendő. Behozandónak tartják a kötelező baleset biztosítási törvény megalkotását. Mindezt küldöttség terjeszti a miniszter elé.

Az egyetemi ifjuság mozgalma.

A tudományegyetem vidéke a pezsgő élet képét nyújtja. A Szerb-utczában, a független egyetemi ifjak és a liberálisok pártirodájának házában, hatalmas zászló leng. Mind a két párttanyán erősen folyik a korteskedés. A Károlyi-utca 20. szám alatt tanyázó nemzeti párt szintén erősen szervezkedik.

Beíratások az egyetemen.

A kir. tudományegyetemen ma volt a beírások második napja, igen csekély érdeklődés mellett. Ma épp úgy, mint tegnap, alig volt a kvestori hivatalban hallgató s valószínű, hogy úgy lesz ez idén is mint minden évben, hogy az utolsó napokon annyi lesz a dolog, meg a tolongás, hogy a hallgatóság vallja kárát.

A radikális ifjak felmentése.

A liberális ifjak pártjában az a hír kering, hogy az egyetemről két fél-évre kitiltott Weiler Ernő, Décsy István és Silberstein (Ötvös) Leó joghallgatókat a kultuszminiszter felmentette. Ugy beszélnek, hogy mikor *Wlassica* hírül vette a lapokból az egyetemi tanács e súlyos ítéletét, azonnal táviratozott *Zsilinszky* államtitkárnak, hogy a három kitiltott ifjut mentse fel, hogy még erre a félévre is beíratkozhasanak. Eddig azonban hivatalos értesítés nem érkezett. Vederemo.

Pártvacsorák.

A nemzeti párt holnap este 8 óra-kor tartja ismerkedési estélyét a Menza Akademiában. A liberális ifjak pártja pedig ma este a „Saskör“-ben tartott értekezleten úgy határozott, hogy pártvacsoráját e hó 6-án rendezzi. A független egyetemi ifjak is a napokban gyűlnek össze pártvacsorával egybekötött ismerkedési estélyre.

Az „Egyetemi Kör“ elnöke nyilatkozik.

Tekintetes Szerkesztőség!

T. lapok mai számában az egyetemi kör választásokról írva egy, az igaz-

sággal teljesen ellenkező hír is jelent meg. Nagyrabecsült lapoknak mindenkör megnyilvánuló igazságérzetére hivatkozva kérem és bizton remélem a következő pár sor szives leközlését:

1. Teljesen valótlan állítás az, mintha az egyetem rektora az Egyetemi Kör választásainál a tegnap minden lapban közölt eljárási módokat elrendelte volna (5 órai kötelező beírás, a pártok bizalmi férfainak kontrollirozása stb.). Az egyetem rektora, mint az egyetemi törvények legfőbb öre és hivatott védelmezője maga törvényszegő nem lehet és nem is volt. *Semmiféle ilyen elrendelés nem történt, az eljárási módokat, mindenki vel szemben a lehető legméltányosabban, az Egyetemi Kör tisztikarával és bizottságával együtt én szabtam meg. Az Egyetemi Körnek saját ügyeiben örendelkezési joga van s rendszabályokat csak az egyetemi tanács és a minisztérium léptethet életbe, eggedül a rektor, mint rendelkező, azt nem tette és nem tette soha.*

2. A memorandumra okot adó pártiroda-rendszer eltörlését javasoló indítványt maga *Gebhardt Károly*, a függetlenségi párt elnöke, terjesztette be és fogadtatta el annak idején a bizottsággal. Igaz, hogy ma szintén ő vezeti az időközben határozattá lett intézkedés ellen a megsemmisíteni törekvő akciót, — de ez az ő dolga.

3. Azon a bizonyos izgalmas függetlenségi gyűlésen hozzám segédeként *senki sem* küldött.

Vagyok a tekintetes szerkesztőségnek mély tisztelettel alázatos szolgája
Budapest, 1900. szept. 2.

Köpösdý Dezső
az E. K. elnöke.

HIREK.

Őszi hangulat.

Még nemrég keservesen panaszkodtunk a nyári nap indiskrét forrósága ellen és bántuk, hogy nyaralásunkat a a kellőnél előbb szakítottuk félbe és ime, egy varázsütésre itt vagyunk az őszi „csöndes, borongós“ hangulatának kellő közepén. Megérkezett a szeszélyes, ideges őszi és mintha bántotta volna szemét a sok fehér szalmakalap, színes tarka ruha, mert rászólt az emberekre:

— Felöltöket akarok látni!

— Tüstént kérem alásan és azonnal — felelt az emberiség és...

Nos, nem veszem el a krokikban utazó szellemes kartársak kenyerét és nem szorítom ki fantáziámat mindazon utak-módok leírásában, a melyeken át jut el a közönség ifja és örege a felöltöviselés boldogságához.

Tény, hogy az őszi divat kellő közepébe jutottunk már s a krizantémum is megjelenik a gomblyukakban.

El-eltűnedeznek nem sokára a kávéházakban a „sindenész“ (klasszikus kifejezés) leanderekkel egybekben, az uszodák emeletes ugróin sem virit az uszásokor használatos inexpresszibb és a szigoruan lefüggönyözött ablakokból is bájos arczcskák mosolyognak elő.

Megint csak kedvezett az idény rajzocskában utazgató pályatársaknak és nem fogom rá az én kedves szomszédnőimre, hogy egész nyaranta a függönyök mögött üdültek. Milyen ráfogás! Magam találkoztam velök Tör-

rök-Bálinton, a hol elképzeltetlen mennyiségű tejet fogyasztottak uszonára.

De még ha gyanakodnám rájuk sem árulnám el, hiszen nekik köszönhetek egy kedves idillt, a mely őszi volta daczára becsületére válnék a legvirágzóbb, legidillib tavaszoknak is.

Mert tudniok kell olvasóinknak, hogy az a kis jogász, a ki tavaly könyves szemekkel bucsuzott el kivált Olgácskától és szentül ígérte, hogy őszzel visszatér és kibérli a hónapos szobácaát, szavának állott és csakugyan beköltözött a szerelmes kis tanyába.

Én nem is tudtam a dologról, de ma este találkoztam a boldog párocskával a tépcsőházban. Nem szóltak egymáshoz, csak a kezüket szoritották és arczuk pirulására, szemük lángoló beszédére bízták a mit szíveikben éreztek.

Boldog Isten! Mennyi poézist hoznak magukkal ezek a nyalka jogászyerek éppén őszi felé! Tavaszt himeznek az egyszerű kis lakosok életébe, tönkreteszik az őszi kangulatokat.

— ne —

— **József főherceg állapota** annyira megjavult, hogy tegnap délután már kikocsikázhatott.

— **Személyi hír.** *József Ágost és Fülöp* orleansi herceg ma délelőtt Acsuthról Budapestre érkeztek.

— **A szerb exkirály minálunk.** Mint értesülünk *Milán* király *Szent Ivánról*, a hol gróf *Zichy Jenő* vendége volt, nem jön Budapestre, hanem Bécsbe utazik, a honnan a jövő hó elején jön csak Budapestre.

— **Kossuth Lajos születésnapja.** A Krivácsy József 48/49-iki honvéd-tüzérezredes, Lakatos Miklós orsz. képviselő és Kreith Béla gróf elnöklése alatt a fővárosi polgárokból megalakult bizottság nagy fényvel fogja az idén megünnepelni Kossuth Lajos születésnapját. Ez okból a bizottság egy lelkes hangú kiálványban nemcsak a főváros, hanem az egész ország polgárságát is fölkéri az ünneplésre.

— **Az E. M. K. E. évi jelentése.**

Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület kibocsátotta évi jelentését, mely a múlt év munkásságáról és eredményeiről tudósít. Számot ad az egyesület vagyonáról. A kimutatás szerint az E. M. K. E. vagyona 2,583.606 korona 89 fillér és a lefolyt évre vonatkozólag 60.389 korona 81 fillér tőkészaporulatot tüntet fel. A tagszaporodás aránya is egyre nagyobb. Az egyesület megíratta dr. *Jancsó Benedek* történelmi nzgy főrásmunkájának, *A román nemzetiségi törekvések története és jelenlegi állapota* harmadik kötetét. A honiipar és termelés érdekében akciót indított, melynek eredménye a Kolozsvárt megalakult *Erdélyi Iparpártoló Szövetség*. Az E. M. K. E. továbbá megengedte, hogy néhány honi gyár az iparcikkait az E. M. K. E. nevével hozhassa forgalomba. Az erdélyi hitelviszonyokat illetőleg az évi jelentés egybeállítja a létező magyar, szász és oláh pénzintézetek forgalmi statisztikáját. Nagy súlyt fektet a gazdasági és reális olvasmányok terjesztésére s ezt szolgálja leginkább immár nagyszámu olvasókörrel, népkönyvtáraival is. A

székely cselédmozgalom anyagi támogatását a Háromszékmegeyi iparfejlesztő bizottság előterjesztésére abbahagyta a választmány.

Az E. M. K. E. ezidei közgyűlése (a XVI-dik) Kolozsvárt lesz e hónap 8-ikán.

— **Interurban telefon Ujvidékel.** Az ujvidéki távbeszélő-hálózat e hó 1. óta a helyközi távbeszélő-forgalomba bevonatott. A beszélgetési díj 3 perczre 2 korona, sürgős beszélgetésnél 6 korona. Mint értesülünk, a helyközi távbeszélő-hálózatot legközelebb Zomborra is kiterjesztik.

— **A Budapesti Kerületi Betegsegélyző Pénztár** tegnap tartotta rendes igazgatósági ülését, a melyen *Sarkady Ignác* igazgatót eredményes tevékenységeért és érdemeinek elismerésül, jelenlegi állásában egyhangulag véglegesítették. Több orvosi ügyek elintézése után az igazgató az utóbbi három havi pénztári eredményről számolt be.

— **Uj vidéki lap.** Miskolczon „Borsod Miskolczi Hirlap“ czimen új társadalmi hetilap indult meg. Szerkesztője dr. *Serédy Jenő* miskolczi orvos.

— **Halálos szerencsétlenség.** Nagy szerencsétlenség történt ma délután a budai báró Liphay Béla-utczában, *Daxner Julia* 27 éves magánzó az itteni 13. sz. a. levő ház III. emeletén az ablakot tisztította, a mi közben valahogy elvesztette az egyensúlyt s lezuhant az utca kövezetére. A szerencsétlen szörnyet halt s most a boncoló-intézetben fekszik.

— **A pestis Angliában.** A Glasgowban előfordult pestisesetek, úgy látszik, mégis csak nagyon komoly színezettel bírnak. Bizonyítja ezt az a körülmény is, hogy a nehézségükről ismert osztrák hatóságok is mozgolódni kezdenek. Mint egy bécsi sürgöny ugyanis jelenti, a kereskedelmi minisztérium elrendelte a közvetlenül Angliából érkező provenienziák orvosi megvizsgálását. *Russel* dr. glasgowi városi orvos kijelentette, hogy a pestisjárvány óriási szerencsétlenség Glasgowra. A járvány *Govalban* is elterjedt és egy fiu ott ebben a betegségben tegnap meghalt. Glasgowban ma újabb három megbetegedés fordult elő.

— **A ruhátlan ember.** Egy ismeretlen ember nagyon megijesztette az éjszaka Thoma János boltiszolgát, a mikor éppén a Lánchidon járt. Körülbelül a hid közepén a karfán egy fehérbe öltözött alakot pillantott meg. A lipótvárosi bazilika éppén a 12 órát ütötte, azért azt hitte, kísértetet lát. A következő pillanatban a fehér alsóruha is eltűnt az alakról.

— **Ki az?** — kiáltott rá a boltiszolga.

Felelet helyett egy revolverlövés dörögött el s az ismeretlen, a ki a korlátton állt, belebukott a vízbe. A hidon egy öltözet fekete ruha s fehér alsóruha maradt. A rendőrség megindította a vizgálatot az öngyilkos személyének kiderítésére.

— **Összeomlott állvány.** A főváros mérnökei, bár oly sok építkezési szerencsétlenség történt már, folyton lelkiismeretlenül adják az építési állvány felállítási engedélyt. Ma is szerencsétlenség fordult elő. Az Orczy-uti honvéd ruharaktárhoz most egy szárnyat építenek. A munkaközben egy állvány összeomlott s a rajta levő tizenkét munkás lezuhant. Egy napszám sulyosan megszebesült; a Szent István-kórházba vitték.

Pápaellenes tüntetés egy katolikus gyűlésen. Zágrábban ma délután tartotta a katolikus kongresszus első ülését. Kulmer gróf elnök megnyitó beszéde után Possilovics érsek mondott beszédet, a melyben elítélte az anarchizmust és ellene egyetlen óvószóval a vallást ajánlotta. Majd a gyűlés több határozati javaslatot fogadott el. Az ülés folyamán izgalmas jelenet játszódott le. Mikor Strossmayer püspök a terembe lépett, viharos zsvivózás fogadta, mire Kumicsics Jenő a pápa éltetésével válaszolt. Vrbancics Ferenc tanár, a ki nyakán a pápai Gergely-rendet viselte, erre azzal fenyegetőzött, hogy elhagyja a termet, ha Kumicsics folytatja a zsvivózást. Kumicsics erre azt válaszolta, hogy nagyon szomorú dolog, ha katolikus kongresszuson nem szabad a katolikus egyház fejét éltetni. Vrbancics ismételte fenyegetését, de Kumicsics is folytatta a zsvivózást. A dolognak az lett a vége, hogy Vrbancics fenyegetését ismételve, távozott. Az eset városzerte nagy feltűnést keltett.

Szenzáció Liptóban. Az országban két oly vidéket ismerjük, a melyeken az automobil szenzációs intézményét báró Rosner Ervin főispán ismertette meg. Mikor hontmegyei főispánná nevezték ki, Selmechre automobilon vonult be; már az is szenzációt keltett, hogy Hontban egyáltalában más ember is vonulhat be valahová főispáni minőségben az örök-főispánságra szánt Majthényi László bárón kívül, hát még az automobil! Ez az ördögös jármű úgy meglepte a jó selmechieteket, mint akár a persas saht Párisban. Báró Rosner Ervint azonban nemsokára Máramarosba neveztek ki főispánnak és ekkor ismerkedett meg Máramaros-Sziget világa is az automobilal. Soha jobbkor és jobb helyen, mint Máramarosban, a hol úgy is megszűntek az ötös, a négyes, sőt a kettős fogatok is és azok váltak önmozdonyokká, kik addig sallangós papripákon végezték mozgásukat. Liptó vármegye sem akar várakozni, a míg új főispánt kap, mert már előbb ismerkedett meg az automobilozás modern alkalmosságával. A mint ugyanis nekünk jelentik, ott a napokban nagy feltűnést keltett egy, a meggyét automobilon beutazó, három tagból álló társaság. Lesdorfer bádeni automobilgyáros, egy kapitány és egy gépész voltak azok; a vállalkozó szellemű urak két nap alatt érkeztek Bädenből Miklósrá, innét pedig Poprádra utaztak. Az erős szerkezetű gépek kitűnően működtek és beváltak a hegyes vidéken való utazásra. Liptó ezen turista-vállalkozás óta nem csupán turójára, hanem turistáinak turjaira is büszke.

Késelések. Tegnap, vasárnap, három véres verekedés történt, Opid Lőrincz, berugott napszámot társai a Kerepesi-úton összeszurkálták. — Róth Ferencz 22 éves erőművészt ismeretlen tettesek a Hermina-utn véresre verték. Az erőművész, úgy látszik csak az üres vasgolyókat bírja el. — Lenke Mátyás 20 éves borbélylegény részegen kiesett egy komflisból, tetejébe pedig meg is verték. Mindhárom a Rókus-kórházba vitték.

Esztergom — nagyközség. Esztergom jövő évi költségvetése — a mint bennünket értesítenek — 181.566 korona deficizzel fog végződni a már elkészült tervezet szerint. Ezt az összeget nem kevesebb, mint 100 százalékos városi pótdávval szándékoznak pótolni. Jellemző, hogy a „Szabadság“ című lap vezércikkében már nem talál egyéb modus vivendit, minthogy a városnak nagyközséggé való

átalakítását hozza javaslatba. Az 6s primási székhely, mint nagyközség, mindenesetre kiáltó tanuja közállapotaink hanyatlásának.

Bresoi pöre. Milanóból táviratozzák, hogy több lap véleménye szerint Bresci ítéletét, daczára annak, hogy Bresci nem felebbezett a semmitűszékhez, valószínűleg meg fogják semmisíteni. Ezt a hírt legelőször a torinói Stampa hozta és most a Corriere della sera is azt írja. A semmisségi ok az volna, hogy egyik esküdt nem felelt meg a törvényes kvalifikációnak. Ugyanis, mikor az esküdtet ki-sorsolták, az egyik kisorsolt, Ramella nevű esküdt, bejelentette az elnöknek, hogy közeli rokona annak a Ramella asszonynak, a kinél Bresci három napig lakott. Az elnök azonban, a többi esküdt megegyező véleménye alapján, kijelentette, hogy ez nem képez inkompatibilitást. Ez a hír nagy szenzációt kelt, mindazonáltal jogi körökben nem tartják elégségesnek ezt az okot a megsemmisítésre.

Rendőri hírek. Életunt leány. Bejelentették a rendőrségen, hogy Farkas Iona tizenhatesztendő gyári munkásleány eltűnt a minap szüleinek a Ranolder-utca 23. száma alatt levő lakásáról. Távozása után levelet írt egy barátjának, a melyben kijelenti, hogy a Dunába öli magát.

Öngyilkosság. A Pázmán-utca 4-ik szám alatt levő lakásán fölbeltette magát Preisz Miklós pusztaladányi születésű huszonnégyesztendő raktáros. Rögtön meghalt. A bonczoló-intézetbe vitték.

Mérgezés. Rudai-Renyák Anna 21 éves cselédeleány ma reggel Bethlen-utca 9. szám alatti lakásán marólugot ivott. Súlyosan sérülve a Rókus-kórházba vitték.

A párisi kiállítás sok szépet nyújt, de mindezeknél szebbet lehet látni, ha Budapest legnagyobb áruházát a tisztelt közönség igyekszik minél tömegesebben felkeresni, mely Kerepesi-ut 52. Herculog és Horvát-czég alatt létezik.

Szájpadlás nélküli fogak feleslegessé teszik az inylemez használatát. A szájbán semmi kényelmetlenséget nem okoznak. Speciális készítője Wellner Gyula, lakik Bpsten, Andrássy-ut 38. szám. Műveit jóállás mellett készíti.

IRODALOM, MŰVÉSZET.

A Nemzeti Színház első újdonsága német vigjáték lesz: a *Goldene Eva*, mely „Arany aszszony“ címmel, Makai Emil fordításában szeptember hó 21-én kerül szíre. E darab igérvény gyanánt szerepelt a *Magyar Színház* mult évi programjában.

A Magyar Színházból. A Magyar Színházban az e hét csütörtökjére hirdetett *Aranylakodalm* előadása közbejött akadályok miatt elmarad. Helyette *New-York szépe* kerül színre. — Ifj. Bokor J. látványos, zenés fővárosi életképe: *Harcz a millióért*, melynek kedden, e hónap 11-én lesz a bemutatója a Magyar Színházban, hű másolatban állít a színpadra néhány speciális budapesti helyiséget és mulató helyet. Az egyik kép a *New-York kávéházban* játszik, egy másik pedig *Ós-Budavárban* és a színház mind a két helyet teljesen hű diszettekkel fogja bemutatni. A darab különben két képből áll és a színház már annyi, a elkészült velök, hogy a bemutató előadásnak mi sem áll utjában.

Duse Eleonóra e héten két estén át vendégszerepel *Luzernben, Magdát*

és a *Giocondát* játssza. Innen Berlinbe megy és az ottani „Lessing“-színházban négy estén át fogja a berlini közönséget művészetével gyönyörködtetni.

Vigszínház. „A három pár cipő“ a mult évadban nagy sikerrel adott bohózatot a Vigszínház újból beilleszti műsorába. A darab legközelebbi s e szezonban első előadása holnap lesz, még pedig ezuttal Fedák Sári és R. Réthy Laura vendégfelléptével. Szombaton Feydeau „Fernand házadosik“ cz. kacagató bohózata kerül először színre.

A Párisi élet. Offenbach híres operettjének, a *Párisi élet*-nek, újdonságszámba menő fölelevenítését legközelebbre tűzte ki a Népszínház igazgatósága. A próbák már javában folynak az összes karokkal és személyekkel. *Gabriella* szerepét Küry Klára játssza. A többi főbb szerep kiosztása a következő: Paulina, Z. Bárdy Gabi; Gondremark báróné, Baán Nelli; Gondremark, Németh József; Raoul de Gardefen, Szirmai Imre; Punta di Mattadores, Kenedich Kálmán; Frick, Kovács Mihály; Bobinet, Raskó Géza; Urbain, Ujvári Károly; Alfréd, Szerdahelyi Ferencz.

Gróf Zichy Géza, a nemzeti zenede elnöke, legközelebb megüli ezen téren való működésének negyedszázados évfordulóját. A nemzeti zenede ebből az alkalomból fényes ünnepélyt rendez, a melynek programjába nagy hangverseny van felvéve. A hangversenyen előadják a jubiláns új szimfóniáját is.

Szép Helénát, Offenbach operettjét, adták ma a Népszínházban. A fülbemászó zenét ma is szívesen hallgatta a közönség s a főbb szereplőket: Küry Klárát, Bárdy Gabit és Kovácsot többször a lámpák elé szólította.

Régi magyar darabokat készül feleleveníteni a *Vigszínház*. Kiváncsian várjuk, hogy sikerül ez érdekes vállalkozás? Valaha régen Paulay Ede próbált hasonlót; néhány estén át kincsek gyanánt oly darabokat ásott ki a modern színpad részére, melyeket, irodalomtörténeti értékük daczára, belepelt a könyvtárak vastag pora. Ez előadásokból, különösen Besenyei *Filozófus*-ából, Gombos *Összeesküvés*-éből és Kisfaludy *Irén*-éből nagy gyönyörűséget és sok tanúságot lehetett meríteni; Paulay Edét és az előadó művészeket elhalmozták dicsérettel, mégsem újultak meg ez előadások, mert aszínházi műsorok összeállításánál már akkor is tulsógos nagy szerep jutott az aritmetikának, mely nem engedti, hogy a jobbízűek kisebb csoportja több estét foglaljon le a maga számára a nagy tömeget csodító, pénztári darabok rovására. Kívánjuk, hogy a Vigszínházban sikerüljön irodalmi történeti előadásaira minél nagyobb közönséget nyerni. Egyelőre három ily darabot ígér: a *Ludas Matyi*-t, Nagy Ignác *Tisztújítás*-át és Eötvös József *Éljen az egyenlőség* című vigjátékát, mely néhány év előtt a *Nemzeti Színházban* került színre.

Dömjén Rózsát, a ki midőn férje, Fesztetics Andor gróf, a Nemzeti Színház igazgatója lett, Csiky Gergely *Stomfay-család*-jában bucsuzott el a Nemzeti-színpadtól, viszontlátjuk e színpadon szerdán, szeptember 5-én. Jolán szerepét fogja adni „Himfi dalai“-ban.

Páris ötvenedszer. Az 6szi szezon első estéje ma volt az Urániában. *Salamon Ödönnek Páris 1900-ban* című műve érte meg ma az ötvenedik előadást. Előkelő közönség töltötte meg

ez alkalommal a színház nézőterét. Megjelentek a francia főkonzulátus és a francia kolónia tagjai is. Maga a mű ötvenedszer is tuden és francia elevenséggel hatott. A második fölvo-nást maga a szerző olvasta nagy hatással. Tisztelői bahérkoszorúval lepték meg. A francia kolónia tisztele-tére egy kis francia-barát tüntetés is volt, a mi a francziáknak láthatólag jól esett.

TANÚGY.

As egyetemi könyvtár e hó 1-én nyílt meg a közönség számára. Jegyek fél 9 és 9 óra közt kaphatók az igazgatóságnál.

A ferencvárosi óvóiskolában ma kezdték meg a beiratásokat. Fel-vesznek 3—6 éves gyermekeket egy korona beiratási díj lefizetése mellett.

SPORT.

Magyar atléták diadala Bécsben. A tegnapi bécsi nemzetközi atlétikai versenyről ismét a magyar fiúk dicsőségét jelenthetjük. A 100 yardos síkfutásban úgy az első, mint a második magyar atléta volt. Ugyszólván maguk közt intézték el a versenyt *Helmich* Miksa O. T. E., ki első lett és *Koppán* Pál M. A. C., ki másodiknak érkezett a célhoz.

Gr. Pejacsevich Albert az ismert sportsmann fiatal neje, született Cziráky Jeanne grófnő istállószi-neivel fogunk legközelebb találkozni a turfon. A grófnő ugyanis megvásárolta férjétől „Dollyt“ s az a grófnő külön versenyszíneiben fog a mostani alagi meetingen szerepelni.

A testi nevelés nemzetközi kongresszusa Párisban. Augusztus 20-án kezdődött a testi nevelés nemzetközi kongresszusa Párisban. A kongresszuson, a mely igen látogatott volt, *Bouchar*d egyetemi tanár elnökölt. Magyarországot *Kovács* Rezső tanár, a „Tornaügy“ szerkesztője képviselte. *Kovács* tanárnak az elnöki emelvényen az idegen államok képviselői között adtak helyet. Az elnök megnyitó beszéde után *Somossy* dr. főtitkár a kongresszus feladatát ismertette. Ezután a tisztikart jelölték ki. Az egyik elnökségre *Mossy* híres turini tanárt választották meg. Az előadások során a második előadást *Kovács* Rezső tartja. Fölolvasásának czime: *A testgyakorlatok hatása az egész emberre.*

Alagi löversenyek.

— II. nap. —

Kedd, szeptember 4.

Jelölteink:

- I. Csapodár—Joke.
- II. Geist-ist.—Thekla.
- III. Orsich-ist.—Diomed.
- IV. Pásztorfi—The black Prince.
- V. St. Patrick—Isalco.
- VI. Dijnok—Convictor.

Bécsi löversenyek.

— II. nap. —

Kedd, szeptember 4.

Jelölteink:

- I. Son-Sourire—Gingerbread.
- II. Diva—Eva.
- III. Topaze—Tacska.
- IV. Da Capo—Ronny.
- V. Dianella—Frangepán.
- VI. Mr. Lincoln-ist.—Driver.
- VII. Zászlós—Corsica.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **A megsértett „borhamisító”.**
A múlt év őszén a Sturm-féle vendég-lőben Weidlinger Zsigmond borkereskedő összerakkozott Obláth Adolf pécsi bornyakkereskedő cég prokuristájával, Molnár Lipóttal, kinak kezét nyújtott.

— Olyan emberrel nem fogok kezni, aki Obláthék szolgálatában áll. Ezek csalók, tolvajok és borhamisítók!

Az Obláth cég megtudva ezt a kifakadást, a csaló, tolvaj titulus miatt becsületért és rágalmazás vétségei címén feljelentették Weidlingert a „borhamisító” név használatát azonban nem inkriminálta.

Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntető járásbírósnál Bezeredy albiró. A tárgyalás meglehetősen heves lefolyású volt. A mai tárgyaláson a vádlott beismerte, hogy használta az inkriminált kifejezéseket, sőt még meg is toldotta valómását azzal, hogy ő az Obláth-céget még borhamisítónak is nevezte, a mely állítás valódiságának beigazolására az Obláth-cég 18 tanujának kihallgatását kérte.

Panaszos képviselője közbevág: Felesleges lesz ezeket kihallgatni, mert ha hamisították a bort, akkor sem fogják azt bevallani.

Dr. Papp László védő: Soha se féljen kartárs ur, vallani fognak azok!

Miután a békéltetési kísérletek eredménytelenek maradtak, a bejelentett tanúk kihallgatása céljából a bíró a tárgyalást október közepére halasztotta el.

§ **A megrágalmazott rendőrség.**
Mandl Mór, előbb a fővárosban, most Eszéken működő ügynök, a fővárosi rendőrség megrágalmazásáért állt ma a törvényszék előtt. Két évvel ezelőtt fiát, Mandl Mór pinczért, a santspölteni rendőrség Budapestre hazatolonczoltatta, mert a fővárosi rendőrség ifj.

Mandl Mór törzslapját, mely az ő lopását és csalását örökíti meg, megküldötte a santspölteni rendőrségnek is. Az öreg Mandl, nagyon feldühödött erre a nem várt fordulatra s egy goromba levelet intézett a főkapitányhoz, a melyben alaposan megrágalmazta az egész rendőrséget. A mai tárgyaláson a panaszos rendőrség képviselőjében Rudnay megbízottja, Pekáry főkapitány helyettes volt jelen. A törvényszék a lefolytatott tárgyalás után 8 napi fogházra és 10 korona pénzbüntetésre ítélte a — csaló és tolvaj fia miatt rágalmazó apát. Az ítélet jogerős.

Nyilt-tér.

(E rovatban közlötték nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Vérgyógyítás (Hemoptia).

Uj, kipróbált gyógymód. Kimaradhatatlan siker **asthma-, sziv-, vese-, gyomor-, bél-, ideg-, ver- és bőrbajoknál.** Biztos védelem **szélhűtés, korai vakság és elmezavar** ellen. Évente száz meg száz teljes gyógyulás még a legsúlyosabb és legregőbb bajoknál is. E gyógymód feltalálója és egyedüli képviselője

Dr. Kovács J. egyet. orvostudor. Rendel naponta intézetében **V. ker., Váci-körút 18. sz.** Házon kívül is kezel, meghívásra vidékre is megy.

KÖZGAZDASÁG.

— **A magyar lovak diádala.** A nemzetközi lókiállítás Párisban vasárnap nyílt meg. Mint onnan jelentik, 30 állam küldött a kiállításra kitűnő anyagot és képviselve van mind az öt világrész. Méltán örömmel tölthet el, hogy a magyar lovak első helyen vannak. Abból az illusztrált műből, melyet Darányi földművelésügyi miniszter francia nyelven íratott, méltó csodálkozással látja a külföld, mely tudásai és áldozatkészséggel regeneráltuk népies tenyésztünket és mily kiváló

fajtulajdonságokat egyesít a magyar ló, melyből 40 kitűnő tenyészapa és anyaló van kint a kiállításon.

— **Törvényjavaslat a biztosítási magánvállalatokról.** A biztosítás reformja ügyében tartott ankétek eredménye egy törvényjavaslatban fekszik előttünk, a melyet a kereskedelemügyi miniszter véleményadás végett az összes kereskedelmi szaktestületeknek megküldött. A törvényjavaslat a „Biztosítási és Közgazdasági Lapok” révén jutott nyilvánosságra. Kiemeljük belőle azt a rendelkezést, a melynek értelmében a biztosítási magánvállalatoknak ki kell mutatniuk, hogy a folytatni kívánt biztosítási üzlet minden főágára nézve legalább 600.000 koronára rugó tényleg befizetett és beföldön elhelyezett biztosítási tőkéje van s hogy az életbiztosítási díjtartalékok csak magyar állampapírokba és a magyar állam által kamataikra nézve biztosított értékpapírokba lehet fektetni. Csak a kereskedelmi szaktestületek ne késsenek most már véleményezésükkel, hogy végre valahára egy üdvös törvényhez is jusson az ország.

Időjárás.

A hőmérséklet általánosan süllyedt. Nálunk az ország északi és északnyugati megyéiben ma reggel esőzés indult meg, míg egybűtt az idő derült és száraz volt.

A hőmérséklet süllyed.
Jóslat: Hűvösebb és helyenkint, de leginkább csak az ország északkeleti felében, esős idő várható.

Hőmérséklet: Budapest 18.5, Ó-Gyalla 14.7, Zágráb 14.7, Szeged 16.3, Kolozsvár 13.2, Bécs 16.2, Róma 14.5, Berlin 13.0, Páris 11.8.

Budapesti gabonatözsde.

Bétfőn mindig nagyobb a kínálat waggonáruban. Ma is nagyobb részt csak his tételek kerültek forgalomba. Összesen

15.000 mm. buza kelt el 5 fillérrel olcsóbb áron. A legmagasabb ár 7 korona 92 és fél fillér, a legalacsonyabb 7 korona 30 fillér volt.

Egyéb gabonaneműek közül több kocsári árpa 6 koronán és rozs 6 korona 85 filléren került eladásra.

4 és fél órák a következők voltak a záróárfolyamok:

Buza 1900. okt.-re	7.60—7.61
Buza áprilisra	8.01—8.02
Ros 1900. okt.-re	7.02—7.03
rozs áprilisra	7.35—7.36
Tengeri máj.-ra	4.95—4.96
Tengeri szept.-re	6.14—6.17
Zab 1900. okt.-re	5.28—5.29
Zab áprilisra	5.62—5.63

Budapesti értéktözsde.

A fedezések bővebb tartamuk, de már nem akkora tartóssággal és ezért nagyobb visszaesések is szoktak előfordulni. A külföldi tőzsdéken az irányzat szintén szilárd és ezért az árak élénkebb üzlet mellett végeredményben emelkedtek. Összehasonlítva a közelmúlt forgalmával, a tőzsde jelenlegi üzlete elég élénknek mondható, kérdéses azonban, vajjon a javulás tartós lesz-e?

A helyi értékek piacán a közúti vasúti részvény tovább emelkedik.

Valuták és ércváltók változatlanok.

A 4 órai zárlatkor maradt:	
Oszták hitelrészvény	672.75
Magyar hitelrészvény	689.—
Leszámitoló	447.—
Rimamurányi vasműv.	536.50
Oszták-magyar-államvasut	668.75
Közúti-vasut	616.—
Városi villamos vasut	288.—

Állatvásár.

Kőbányai sertéspiac. Szeptember 3. Fiatal nehéz (páronkint 320 kgron felüli súlyban) 96—97 fillér. Fiatal közép (páronkint 251—320 klg.) 95—96 fillér. Fiatal könnyű (páronkint 250 kgrig terjedő súlyban) 96—98 fillér. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kgron felüli súlyban) 96—97 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kgr. súlyban) 95—96 fillérig. Könnyű (páronkint 240 kgrig terjedő súlyban) 95—96 fillérig. A sertésüzlet irányzata: változatlan.

Budapesti juhvásár. Szept. 3. Felhajtott 2007 darab juh. Egységi árak: I. rendű ürükért 46—48 fill.

REGÉNYCSARNOK.

Páter Julián.

— Lengyel elbeszélés. —

(Folytatás.) (13)

Vistha szobaleány az udvaron fogadta.

— Hit az uraság megérkezett? — kérdé az orvos, pompás rókabőrös bundájáról a havat lerázva s szemüvegét letörölve. — S talán nem egész jó egészségben?

— Azt hiszem, a gróf urnak szüksége van önre, doktor ur. Egész uton közsvényben szenvedt.

— Hát más szobákban lakik-e most a gróf ur? Hová vezet maga?

— Bocsanatot kérek doktor ur, de meg van parancsolva, hogy a doktor urat először a grófné aszszonysághoz vezessem.

Ara grófnő az orvost lakszobájában fogadta. Mostanság mindig fekete posztóruhába volt burkolva és sötét fátyolszövetet viselt sima, aranszőke haja körül. Első szavai után a doktornak azonnal föltűnt azon változás a grófnőn, melyet mindenki észrevett. A doktor a kandallóhoz közel egy támlányt taszított s melengette lábait s brilliános gyűrűit, melyek mindig fáznak. Ara grófnő vele szemben egy hintaszékben ült. A künn kóválygó hó a sötétén kárpitozott szobát homálylyal árnyalá be. Az orvos a gróf horgylétéről tudakozódott.

— Miért kérdezősködik férjem rosszullete felől, doktor? — mondá különös megváltozott hangján Ara grófnő. — Ön éppen oly jól tudja, mint én, hogy sem közsvényben, sem csuzban nem szenved. Ön éppen oly jól tudja, mint én, mi baja. Hiszen ön látta azt először, ön volt, ki engem figyelmeztetett egybekelésem órájában. Oh! doktor, jól esik szívemnek, hogy valakivel nyíltan beszélhetek, önnel, ki mindezt előbb tudá, mint én! Azon óra óta, melyben magamat Dombrow Leszo nejkének nevezém s vele e kastélyt elhagyám, egész életem növekvő rémület, nyomoruságos titkolódzás, emészto szivgyötrelem volt. Férjemre közsvénybajt kelle tukmálnom, elküldtem komornyikját s egy kipróbált betegápolót fogadtam meg a hotel Dieu-ből Lachaux de Fonds-ban, a ki csak anyanyelvét bírja s betegágyak mellett véntült meg. Most visszatértünk s ön férjemnek „orvosilag” meg kell, hogy tiltsa, hogy semmit se dolgozzék s szobáját soha el ne hagyja. Hiszen ön és csak ön tud mindent. A doktor olyan, mint a pap. Oh! én tudom, mennyi hálával fogunk önnek tartozni hallgatásáért, mint a család barátjának. Ön kegyeskedni fog, doktor, férjemet a közsvény ellen gyógyítani s azért havonkint tölem biztosított jövedelmet kap, melynek nagyságát saját tetszése szerint határozza meg. Oh! kérem örökre adósai maradunk önnek!

— Igen, — mondá a jó doktor s megmelegedett lábait kényelmesen fölemelte, hogy cipőinek meleg bőrt nyikorogtassa, — minden rendben van. En e háznak régi hű barátja vagyok, grófnő, ezt bebizonyítottam kegyednek lakodalma órájában. Intettem, nehogy szerencsétlen legyen...

— Szencsétlen?! — sóhajtá az ifju nő fátyolozott hangján, hevesen ringatva magát hinta-fotelljében. Voltam-e én szerencsétlen ezen egész idő alatt? Nagyon sokat átkoztam a könyörtelen eget. De még ma is megesküdném Leszo gróffal, mint akkor. Azt hiszem, senkit sem tudok annyira szeretni, mint őt, még ugy is, a mint most van!... S azt hiszem, szerencsétlen volnék, ha szerencsétlenségét nem oszthatnám meg. A kötelesség is boldogság, még pedig nem a legkisebb, mihelyt a szivben ered. Néhány hónap alatt bohó leányból öreg asszony lettem: gazdálkodom, parancsolok s aktákat kezelek. Anya leszek... de doktor, szerencsétlen nem vagyok. Jobban szeretem őt, mint minden boldogságát a világnak. S még egyet! Ön tudja, mi baja férjemnek: ön tudja, hogy testileg egészséges, lelkileg semmi lett amaz iszonyu nap óta. Meg tudja-e menteni őt?

A doktor kezét dörzsölte, ugy hogy gyűrűi zörögtek s szikráztak és mosoly nélküli komor arczzal nézett föl.

— Nem! — mondá. Leszo gróf

hülye lett. A lélekre szereink nem hatnak. Ő, az élénk, ifju ember hirtelen egy gyermekek, százéves öreg színvonalára süllyedett. Egész tudományom nem elég arra, hogy e hirteleni szerencsétlenség okát belássam. Mintha olyan mérges gombából evett volna, melyekről Theophrastus Paracelsus és Grotius azt mondják, hogy a lelket elbutítják és a testet hizlalják. Valami különös mérge kellett, hogy hozzá jusson levegőben, ételben vagy gutaütés következtében. Az orvosi tudomány ezekkel szemben tehetetlen, mert azok okát még ki nem puhatolta. Dombrow Leszo gróf közsvényes kell, hogy maradjon, nagyságos grófnő! Ha nagyság megengedi, a téli hónapokra itt leszek szállva Dombrowiczán, mert nagysádnak a világgal szemben az orvosra, mint bizonyosságra van szüksége; a körülte levő uraságok, mint tudja, rosszakaratuk, gonoszlelkűek. De grófnő, nagyságod valóban itt akarja eltemetni életét ez örökös hazugság, e kényszerültség, e kin közepette?

Ara grófnő lassankint megállott a hintázással s különösen sötét tekintettel nézett föl a doktorra.

— Ah! — sóhajtá nyugodtan. — Életemet már berendeztem. — Azután ismét keserű mosolylyal fölsóhajtott s szép fejét fáradtan hajtá a megálló hintaszék karjára.

(Folyt. köv.)

kilogrammonkint, kivételesen 39 fill., (38—46 korona páronkint). Középmínőségű ürtü 41—44 fillérig kilogrammonkint, (31—36 korona páronkint). Anyajuhok 41— fillérig kilogrammonkint (29 75 koronáig páronkint.) Raczka-juhok — fillér kilogrammonkint (32 korona páronkint). Szerbiai juh — fillér kilogrammonkint (24 korona páronkint). Kiverési juh — fillérig kilogrammonkint (— koronáig páronkint). Kecske 30 korona páronkint. A nagyobb felhajtás következtében a vásár hangulata vontatott volt.

SZÍNHÁZAK.

(Kedd, szeptember 4-én.)

VIGSZÍNHÁZ.

Három pár cipő.

Énekes bohózat 4 felvonásban. Irtá Berta A. Fordította Toldi N. Ferencz. Zenéjét szerette Millöcker.

Kezdeté fél 8 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Válás után.

Vigjáték 3 felv. Irtá Brisson A. Fordította Paulay.

Személyek:

Duval Henry	Náday
Bourgnau	Vizvári
Champeaux	Zilahi
Corbulon	Gabányi
Bonivartné	Vizváriné
Diane	Nagy I.
Gabrielle	T. Vizvári M.
Victore	Keczeri
Marietet	Groo V.

Kezdeté fél 8 óraker.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Búr háboru.

Látványos élőkép dalokkal, tánczokkal és csataképekkel. Irták Feld Aurél és Zsoldos László. Zenéjét szerette Donáth E.

Kezdeté fél 8 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Névtelen levelek.

Bohózat 3 felvonásban. Irták Maurice Desvallieres és Antony Mars. Fordította Fáy J. Béla.

Személyek:

Lacruselte	Ráthonyi
Marceline, felesége	Aranyossy
Leporchoisné	Láng E.
Ribaudet	Giréth K.
Piganiol	Szilágyi
Oktavia, felesége	Sz. Szilassy
Capuron	Mátrai
Capuronné	Béres M.

Kezdeté fél 8 óraker.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

Felfordult világ.

Operett három felvonásban.

Kezdeté fél 8 óraker.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

Fáris 1900-ban.

Irtá Salamon Ödön.

Kezdeté 7 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Bibliás asszony.

Operette 3 felvonásban, 4 képben. Szövegét írta Antony Mars és Maurice Berneguin. Fordította Heltai Jenő. Zenéjét szerette Victor Roger.

Kezdeté fél 8 óraker.

Torna-eszközök, függő-ágyak,

hálóipartelepe.

Ponyvák, zsákok, ruhaterítő-kötelek fehér kenderből, zsinetek, dohány- és rebszínórok, kendertömlők és hevederek. Valódi angol lawn-tennis, football és halászati készletek gyári raktára.

SEFFER ANTAL

Budapest. Központi városház épüle Károly-utca 1. holt sz. 12. Gondos kiszolgálás. Vidékre árjegyzék szerint. Költsévetés tornatermek teljes berendezésére kívánatra díjmentes.

Tisztelt reakció és Közvélemény!

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„BOLOND ISTÓK“

humorisztikus képes hetilapra.

A „Bolond Istók“, a legnagyobb és legdíszesebb magyar éleclap, új évtől huszonharmadik évfolyamban jelenik meg.

Előfizetési feltételek:

október—december végéig 2 frt.

Előfizetések, legcélszerűbben posta-utalvánnyal, a kiadóhivatalnak küldendők: Budapest, Egyetem-utca 4.

Felkérjük mindazon t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, azt megújítani sziveskedjenek, hogy a szétküldésben akadály ne legyen.

A Bolond Istók kiadóhivatala.

WERBÖCZY KÖNYVNYOMDA

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Budapesten, IV., Vármegye-utca 11—13. (saját házában).

Telefon 1007. sz.

Telefon 1007. sz.

Magyar szentkép-iparvállalat.

Képes műmellékletekkel

vagy sima szedéssel ellátandó

díszmunkák,

könyvek és egyéb apró nyomtatvány izléses, jutányos és gyors elkészítésére vállalkozik.

Dusan felszerelt könyvnyomtató osztályához elsőrendű rajzolóval bíró

lithographia

járul, melynek képességéről számtalan falragasz és rajz is tanuskodik.

Lithographiai műintézet.

Herczeg és Horvát

Budapest, Kerepesi-ut 52. szám. Adria-szállóval szemben.

A főváros és vidéki közönség egyaránt érzi a rossz pénzügyviszonyokat! **Jelszó: Takarékoskodni kell!**

Szerpentinnaljat szövetből	3.50 frt	Szörme gallér	10 frt és följebb	Angol ruhakelmék	65 kr.-tól 2.20 frt
Lásztörből	4.35 frt	Selyem utczal ruha	25 frt	Paplan, legjobb fajta	4 frt
Elegáns nőiruha	10—15 frt	Pongis selyemruha	15—20 frt	Selyempaplan minden színben	8.50 frt
Moir selyemalij	9—17 frt	Elegáns öszi kabátok	5—10 frt	Függönyök két ablakra	2.40 frt
Selyembluz minden színben	5 frt	Legelegánsabb gallérok	4—20 frt	Ágyterítő 3 darab	5 frt és följebb

Gyászruhák négy óra alatt elkészítettnek.

Kiadóhivatal:
IV., Vármegye-utca 11-13.

KIS HIRDETÉSEK

Kiadóhivatal:
IV., Vármegye-utca 11-13.

A kis hirdetések előre fizetendők. E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 2 fill., vastagabb betűvel 4 fillérbe kerül. A kis hirdetésekbe a címet és lakást is bele lehet tenni minden külön díjazás nélkül. Felvilágosítást ad a kiadóhivatal. Levéltudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg beküldedik. Vidékről igen kényelmesen beküldhetők a kis hirdetések postautalvánnyal, mert a postautalvány szelvényére a kis hirdetés szövege is könnyen elfér. Az eljárás igen egyszerű, mert mindenki kiszámíthatja a kis hirdetés árát. Kis hirdetések félétek a kiadóhivatalban, IV., Vármegye-utca 11-13.

Kereskedelmi és Iparkalauz.
Beszerzési források.

Egyházi szerek,
lobogók, képek és könyvek legolcsóbban kaphatók:
Szüts és társánál,
Budapest, IV., Hívilág-utca 2. sz.

Kérjen
árjegyzéket vászon és asztalneműekről.
Eppstein-féle vászon-gyári raktárból, Sümegh.

Butoriparosok,
Nemes és Lengyel Budapest, IV., Kecskeméti-utca 6. sz. I. em., ajánlják dusan felszerelt raktáraikat, saját készítményű fa- és kárpitos munkákban.

Lőszormatracz
3 részű 15 klg. súlyban csinvatból 14 forintért kapható, míg a készlet tart.
Budapest, IV. ker. Teréz-körút 36. sz. a kárpitosnál.

!! Versény áruház !!
Steiner Simon VI., ker. Király-utca 34. M. Tiszta selyem nyakkendő 25 kr., vászontűrűkötő 20 kr., mellfűzők, vászon, chifon, kanavász, féhernemű, keztyű- és selyemruha. Minden rendkívüli olcsó árban kapható. 5352

Nagy iskola-táska vásár

Leitner M. L. és fia
papirkereskedésében,
BUDAPEST,
V., Váci körút 18. sz.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

H. WEISZ LAJOS
BUDAPEST,
VII., Kerepesi-ut 22.
(Telefon Hírmondó épület).

Saját gyártmányu férfi- és nőruha nagy raktára.

Mérték szerinti megrendelések a legújabb divat szerint a legjobb minőségű külföldi gyapjúszövetekből a legelegánsabban eszközöltetnek, feltűnő olcsó árak mellett.

Kitűnő,
valódi székely konyha. Ebéd, vacsora 20 forintért, a Fehérlo szálloda éttermében.
Ürmösinel, Kerepesi-ut.

Kis Hirdetések
felvételnek a
kiadóhivatalban
IV., Vármegye-utca 11-13.

Állást keresők
és
munkaadók,
vevők és eladók,
bérletők

és
bérbeadók
és mindazok, akik a nagy közönség köréből keresik az érdekelt feleket,

hirdessenek
a
„MAGYARSÁG”
Kis Hirdetések

rovatában.
A kihirdetésekbe a címet és lakást is lehet tenni minden külön díjazás nélkül.

!!! Minden szó egyszeri beiktatása 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillérbe kerül!!!

12 forint

remek szabású férfiöltöny, mérték után, valódi gyapjúszövetekből

Lichtmann S.
Budapest, Csömöri-ut 27 I. em. Vidékre minták bérmentve.

Eladó ház
Ujpesten, Váci-uton adómentes, Jung Antal urnál Árpád-ut 14. 7525

Női ruhát
olcsón készítenek házánál, Beniczik Juliska, Kisfaludy-utca 16., I. em. 11. 5112

Szabászatot
és varrást tanít könnyen fölfogható mód szerint juttatva, házon kívül, Peszko N. Dávid-utca 8. földszint 2. 7544

Pénzkölcsönt
kötelezvényre, több évi lefizetésre, katonatiszteknek (házassági óvadékra és óvadék céljából is), nyugdíjasoknak, hivatalnokoknak, minden hitelképes egyének előleg nélkül kieszközöl a Pénzügyi Munk. Budapest, Király-utca 30. (Válaszbélyeg).

Gazdatiszt
(ispán) kerestetik egy 350 holdas gazdaságba, a ki nőlen és szerény igényű legyen. Román nyelven is beszélő előnyben részesül. Cím a kiadóhivatalban. 5401

Két használt ágy
9 frtért eladó.
IX., Üllői-ut 61. sz. 3. 7545

Egy jó házból való iskolás-leány
gyermektelen keresztény hivatalnok családnál teljes ellátásra felvétel. József-utca 34/36., II. em. 15. 5402

Butor.
Saját készítményű kárpitos- és asztalos-butorok legolcsóbban kaphatók. VII., Garai-utca 44. a kőszitónél.

Okmányszervő Vállalat!
Menyasszonyok.
Vőlegények.

Az Orsz. Esketési Ügyvivőség Budapest, VII., Kerepesi-ut 14. sz., mindenféle okmányt megszerz. Keresztülviszi és elvállalja a házassági dispensációkat, névmagyarosítást, mindenfajta tiszti és katonai ügyeket, utievél, állampolgárságot, örökbe fogadási ügyeket és különböző engedélyek megszerzését jogtanácsosa segítségével. — Beszerzi a házasságkötéshez szükséges okmányokat, engedélyeket, elvégzi a kihirdetés körüli utakat. Amerikai s minden külföldi megbízásokat lebonyolít. Ügyvivő: Kisteleki J. Szegényeknek ingyen áll rendelkezésére a vállalat

17 frtért
egy nagy fuvar, négy teljes méter

kemény tűzifa,
sz. r. az bükk- és gyertyánfa vegyesen,

4 méter puhafa
15 forint,

felaprítva, szállítva és pinceszébe hordva. Legjobb minőségű porosz kőszén szakkokban és fuvarban.

Megrendelések
Freud Lajos
(ezelőtt Freud és Duma) tűzifa-kereskedőhöz,

V. Felsőrakpart 7,
intéződésk. Telefon 695.

Három jó házból való

iskolás fiu izr. családnál teljes ellátást nyerhet. Kerepesi-ut 55., II. 31. ajtó. 7599

4 frtért szétküldök
vidékre utánvétellel, a meddig a készlet tart, egy maradék 3 méter elszakíthatatlan férfiruha-szövetet mindenféle színben, egy teljes férfiöltönyre elegen-dő. Lichtmann Sándor Budapest, Csömöri-ut 27/R. Maradékokból minták nem küldhetők.

Reményi hegedői
tokkal, vonóval 7.—, 8.—, 10.—, 15.—, 20 frt és feljebb.

Reményi cellói
12.—, 15.—, 18.—, 20.—, 25.—, 30.— forint és feljebb.

Reményi cimbalmai
40.—, 50.—, 60.—, 80.—, 100.—, 120.—, 150.— frttól 500 forintig.

REMÉNYI
m. kir. szab. műhangszer ipartelepe Budapest, Király-utca 44/1.
Legdusabb raktár az összes hangszerek és alkatrészekben. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Kivitel nagyban és kicsinyben.

Iskolakönyvek

az összes hazai középiskolák részére jó anti-quárus példányokban legolcsóbban kaphatók KUN S. antiquar könyvkereskedő üzletében: Budapest, IV., Kecskeméti-utca 6. sz. és VII., Erzsébet-körút 33. szám. Mindkét üzletben használt tankönyvek a legmegtanúsított áron megvételnek vagy becsérletnek.

Tankönyvek
az összes budapesti és vidéki

tanintézetekben
elemi, középiskolák, reál-tanodák és gimnáziumokban, polgári fiu- és leányiskolákban, kereskedelmi és ipariskolák, valamint főtanodák és egyetemeken használt

tan- és segédkönyvek
legnagyobb raktára a t. igazgatóságok által kiadott jegyzékek szerinti legújabb kiadásokban.
Vidéki rendelések a legpontosabban azonnal elintéztetnek.

Központi Antiquarium és könyvkereskedés
Budapest, IV., Múzeum-körút 17.

Legjobb árt
fizet ócska arany, ezüst, órák, gyémánt és csillár tárgyakért: Hoffmann Adolf ékszerész, Kerepesi ut 6. sz. Bazár-épület. Elzálogosított ékszerek kiváltanak és az érték többlete készpénzben azonnal kifizetnek.

Ujpesten
nagyobb, és kisebb házak igen olcsón, érteken alul is sürgősen eladók. 2 nagy vendéglő, egyteléssel és szinpaddal, szinte ugyanott, házért vagy földbirtokkal elcserélhető. A vevők mielőbb jelentkezzenek. Sáfáranovits, Ösz-utca 45/a. sz. 7543

Gazdasági irnok
nagyobb gazdaság részére kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 5391

Fiatall segéd,
ügyes eladó, azonnal felvétetik vegyeskereskedésben. Cím a kiadóhivatalban. 5338

Udvári szoba
csinosan butorozva, Kerepesi-uthoz közel kiadó. VII., Kazinczy-utca 6/a. földsz. 1. sz. 5405

Fiatall ügyes,
magyarul, németül és tótul beszélő vaskereskedő-segéd azonnal felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 5404

Birtok
Somogyban, 230 hold, urilakkal. 35vebet a kiadóhivatalban. 5354

Keveset használt
Kerékpárok
jutányos árak mellett részletfizetésre is kaphatók.
Kerékpár-alkatrészek
nagyon leszállított árban.

Árjegyzék díjmentesen.
Beifeld Gábor és társa
Budapest, VIII., József-körút 21. sz. a.

Legszébb, legkényelmesebb, legolcsóbb társas-utazás Párisba

a világiállítás megtekintésére a magyar tanulók utazása Párisba, melyhez tanfélék, szülők, tisztességes társadalmi állású egyének csatlakozhatnak.

Indulás szeptember 22-én külön vonattal. Egy nap és éjjel pihenő Münchenben: visszauton Zürichben. Hét nap Párisban. Utközben is minden igényt kielégítő teljes ellátás. Elegáns szállodák. Szabad belépés a kiállítás területére. Kirándulások p. Versaillesba stb.

Osszes költségek III. osztályban 115 frt 50 kr. II. osztályban 145 frt 50 kr. I. osztályban 185 frt 50 kr.

Jelentkezéseket elfogad Budapest, Zöldfa-utca 27. sz. I. emelet
PROPPER N. JÁNOS
igazgató.

A ki jó sérvkötőt akar,
forduljon bizalommal alanti céghez.

Ajánlja kizárólag saját gyártmányu sérvkötőit, haskötőit, egyenestartóit, suspensoriumait, valamint az összes betegápoláshoz szükséges kötszereit. Készít minden testeknek Orthopedfűzőket, műlábakat és kezeket és minden e szakmába vágó kötszereket. Hivatkozom arra, hogy számos éven át a külföldön, kórházakban, mint sebészeti kötszerész dolgoztam és munkám a legelső tanároknál a legjobbnak bizonyult. Sérvkötő megrendelésnél kérem a test körméretét és hogy jobb, bal vagy kétoldalu sérvkötő szükséges. Ára egy oldalra 4 frttól 6 frtlig, két oldalra 8 frttól 10 frtlig. Kizárólag egyedüli főraktár valódi francia és angol gummi és halhólyag különlegeségeken, tucatzja 120 krtól 6 frtlig. Párisi óv-spongya Safeti-Sponges, tucatzja 4 frttól 6 frtlig. Pessarium oclusivum méhvédő, hölgyeknek nélkülözhetlen, darabja 1.50 frt. Megrendeléseket pontosan eszközöl a legnagyobb diszkrétó mellett

RADVÁNYI L.
sebészeti kötszer-gyáros
Budapest, VII., Erzsébet-körút 36.

Bőrbántalmakat, vérbajokat, ideg-betegségeket és gyengeségi állapotokat alaposan gyógyít

Dr. FABINYI

v. kórházi orvos, specialista
oly módszerrel, melyet sok ezer betegnél biztos eredménnyel alkalmazott számos évi kórházi gyakorlatában. **Biztos siker folytán honorárium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz; kívántra gyógyszerek.**
Lakás: Budapest, VII., Erzsébet-körút 12., I. em.
Bejárat a lépcsőnél. Külön váróterem.
Rendel: d. e. 9-3-ig, este 5-8-ig.